

Täby Enskilda gymnasium AB
reception@tabyenskilda.se

2023-03-13

Dnr 2022:581

Beslut

efter kvalitetsgranskning av Rektorns arbete för
rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasie-
skolan vid Täby Enskilda gymnasium med Täby
Enskilda gymnasium AB som huvudman

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Täby Enskilda gymnasium avseende verksamhetens kvalitet inom Rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasieskolan. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska kvaliteten i rektorns styrning och ledning för att skapa långsiktiga förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning i ämnen med och utan nationella prov.

Granskningen avgränsas till rektorns arbete för en rättvisande och likvärdig betygssättning i relation till bland annat lärares arbete inom den aktuella gymnasieskolan. I denna granskning ingår inte att bedöma lärarnas arbete med att planera och genomföra undervisningen samt kontinuerligt bedöma elevers prestationer, så att de vid tidpunkten för betygssättningen har underlag för en allsidig bedömning och rättvisande betygssättning. Granskningen inriktas mot högskoleförberedande program med anledning av att betyg som urvalsinstrument för vidare utbildning står i fokus.

Granskningen omfattar 30 skolenheter. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala skolor. Skolinspektionen har genomfört intervjuer med skolenhetens rektor samt lärare. Intervjuerna genomfördes den 25-26 januari och den 3 februari 2023 av utredarna Hans-Göran Arvidsson och David Carvajal. Intervjuerna har sammanställts i ett protokoll som kommunicerats med huvudmannen. Protokollet, tillsammans med inkommen dokumentation, ligger till grund för detta beslut. De samlade iakttagelserna från alla skolenheter som ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras under våren 2023.

Fakta om verksamheten:

Täby Enskilda Gymnasium är en fristående skolenhet belägen i Täby kommun. Huvudman är Täby Enskilda Gymnasium AB. Skolan har cirka 890 elever. Denna granskning omfattar samtliga gymnasieprogram på skolan: ekonomiprogrammet, estetiska programmet, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet. Skolan har valts ut utifrån att den statistiskt visat ihållande avvikelser i betygssättning i förhållande till resultaten på de nationella proven mellan läsåren 2014/15 och 2018/19.

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 1. Inom varje område bedöms om skolan/verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög

utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av vidtagna åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Täby Enskilda gymnasium i följande utsträckning:

Rektorns förklaringar om vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen

Skolinspektionen bedömer att rektorn i *låg utsträckning* kan förklara vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del.

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera betygs-sättningen för att identifiera eventuella betygsavvikelser. Rektorn behöver sedan fördjupa analysen och problematisera betygsavvikelserna, för att ta reda på om avvikelserna är motiverade eller inte.

Rektorns arbete med att se till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen

Skolinspektionen bedömer att rektorn i *låg utsträckning* ser till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del.

- Rektorn behöver se till att genomföra såväl kortsiktiga som långsiktiga insatser med tydlig koppling till skolans fördjupade analys.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2023-09-15 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena

och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 2) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se
Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:581) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område

Rektorns förklaringar om vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen

I detta område granskas rektorns inblick i användningen av nationella prov och bedömningsstöd samt rektorns analys samt problematisering av betygsavvikelser.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn kan *i låg utsträckning* förklara vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn har viss inblick i användandet av nationella prov men inte i vilken utsträckning nationella bedömningsstöd används på skolan. Rektorn har inte följt upp avvikelser mellan resultatet på nationella prov och kursbetyg, men initierat ett sådant arbete under innevarande läsår. Granskningen visar dock att rektorn ännu inte analyserat eventuella avvikelser i betygssättningen utifrån olika perspektiv och att förklaringar till avvikelser inte problematiseras och kritiskt granskas.

Rektorns organisation för möjliggörande av likvärdighetsdiskussioner

Granskningen visar att rektorn har organiserat ett visst arbete med likvärdighetsdiskussioner på skolan, men att det saknas sådant utbyte med andra skolor. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att det inte sker någon samverkan på övergripande nivå med andra skolenheter vad gäller likvärdig bedömning och betygssättning. Rektorn uppger att de har försökt inleda samarbeten med skolor i närheten men ännu inte lyckats. Enligt rektorn ingår dock samverkan med lärare på andra skolor i försteläraryuppdraget. Av intervjun med rektorn framgår att han inte har följt upp i vilken utsträckning det sker, men att han tror att viss samverkan förekommer. I intervjuer med lärare framkommer enstaka exempel på upparbetade kontakter med lärare på andra skolor. Av intervjuerna framgår dock att denna samverkan inte omfattar strukturerat arbete för likvärdig bedömning och betygssättning.

Vad gäller likvärdighetsarbetet internt på skolan uppger rektorn och lärarna att arbetet framför allt sker i ämnesgrupperna. Enligt rektorn och lärarna drivs det arbetet av ämnesledarna. Lärare uppger dock att rektorn på ämnesledarmötena uppmanar ämnesledarna att ha fokus på likvärdig bedömning. Av intervjuer med lärare framgår också att lärarna i flera ämnesgrupper på olika sätt arbetar för att bedömningen och betygssättningen inom ämnena ska bli likvärdig. I ämnena svenska och

engelska tar lärarna fram gemensamma bedömningsuppgifter och tid avsätts regelbundet för sambedömning av elevvalster. I matematiken förekommer inte sambedömning på samma sätt, men lärarna tar tillsammans fram så kallade halvkursprov för att få en likvärdig bedömning under kursens gång samt utarbetar gemensamma bedömningsmallar. I intervju med lärare framkommer dock att vissa lärare känner sig osäkra på bedömningen och betygssättningen i vissa kurser, till exempel webb-utveckling, där lärare saknar ämneskollegor och där det saknas forum för ämnesdiskussioner. Vidare framkommer i intervjuer med såväl rektorn som lärarna att rektorn inte systematiskt följer upp likvärdighetsarbetet i ämnesgrupperna. Rektorn uppger att han ännu inte har haft fokus på det under sin tid som rektor, och lärarnas uppfattning är att rektorn litar på att de arbetar med detta i ämnesgrupperna.

Rektorns inblick i användningen av nationella prov och bedömningsstöd

Granskningen visar vidare att rektorn har viss inblick i användandet av nationella prov, men inte känner till i vilken utsträckning lärarna använder sig av nationella bedömningsstöd. Vidare visar granskningen att rektorn inte har diskuterat med lärarna om vilken roll resultatet på de nationella proven ska ha vid betygssättningen. Rektorn uppger att enbart de obligatoriska nationella proven används i engelska och svenska medan lärarna i matematik använder dem i samtliga kurser. Rektorns uppfattning är att resultaten på nationella proven numera styr betygssättningen i högre grad än tidigare. Enligt rektorn stämmer resultat på nationella prov och kursbetyg väl överens för ämnena matematik och svenska, medan vissa avvikelser fortfarande finns i engelska. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår dock att det är ämnesträffarna som är forum för diskussioner kring vad det innebär att särskilt beakta de nationella proven vid betygssättning. Rektorn uppger att han under sin tid som rektor, sedan juni 2022, inte har lyft frågan med lärarna. Såväl rektorn som lärare tror dock att förra rektorn diskuterade begreppet särskilt beakta med lärarna i samband med att regleringen infördes 2018, men att de inte enades om vad det innebar i praktiken. Vidare framkommer i intervjuer med rektorn och lärare att det tidigare fanns en praxis att avvikelser mellan provbetyg och kursbetyg på mer än 20 eller 30 procent – i intervjuerna nämns olika uppgifter – skulle motiveras för rektorn. Enligt rektorn är det inget som är tydligt uttalat nu.

Rektorn uppger att han inte känner till i vilken utsträckning bedömningsstöden används. Utifrån vilka lärare som vill ha inloggningsuppgifter till bedömningsportalen är hans uppfattning att de främst används i naturvetenskapliga ämnen samt moderna språk. Rektorn betonar dock i intervjun att hans inställning är att de ska användas i de kurser där sådana finns, men att han ännu inte förtydligat det gentemot lärarna. Lärare uppger att deras uppfattning är att det är upp till varje enskild lärare att avgöra om bedömningsstöden ska användas eller inte.

Rektorn uppger att ämnesledarna organiserar arbetet med de nationella proven i sina respektive ämnesgrupper. I intervjun framkommer att han inte har följt upp i vilken utsträckning lärarna sambedömer proven eller diskuterar eventuella avvikelser med kollegor, men att han planerar att styra upp det arbetet framöver. Av intervjuer med lärare framgår att tid på ämnesträffarna används för sambedömning av nationella prov. Vidare framgår att det är praxis att avvikelser mellan resultat på nationella prov och kursbetyg diskuteras med ämneskollegor. Exempelvis har det i ämnesrådet för svenska bestämts att lärare ska samtala om betygsunderlaget när avvikelser förekommer, och särskilt om det skiljer mer än ett betygsssteg mellan provbetyget och kursbetyget.

Rektorns analys av betygsavvikelser över tid

Granskningen visar att rektorn inte har följt upp och analyserat avvikelser mellan nationella prov och kursbetyg över tid, och att det även saknas en analys av avvikelser i betygssättningen utifrån andra perspektiv. Rektorn uppger att han ännu inte har följt upp och analyserat betygssättningen utifrån ett likvärdighetsperspektiv. Enligt rektorn ska ämnesledarna följa upp och analysera om det finns eventuella avvikelser mellan resultat på nationella prov och kursbetyg, men vad uppföljningen och analysen visat har inte rektorn tagit del av. Rektorn uppger att han kommer att analysera betygssättningen utifrån olika aspekter och att resultatet av Skolinspektionens granskning kommer att vara ett underlag i det arbetet. Lärarna bekräftar att skolans betygssättning inte har följts upp och analyserats utifrån ett likvärdighetsperspektiv. I intervju med lärare framkommer exempelvis att de inte har känt till de historiska avvikelserna på kursnivå mellan resultat på nationella prov och kursbetyg.

Av intervjuer med rektorn och lärare samt dokumentstudier framgår dock att rektorn innevarande läsår har initierat ett arbete för att identifiera eventuella betygsavvikelser avseende läsåret 2021/2022. Arbetet består i att lärare i ämnen med nationella prov samt moderna språk ska redovisa kursbetygen och analysera dem utifrån ett antal frågor. Frågorna handlar om huruvida det finns skillnader i betyg utifrån parametrar som klasser, program och kön. Lärarna ska också redovisa eventuella avvikelser mellan resultat på nationella prov och kursbetyg samt identifiera om det finns trender i betygssättningen. Slutligen ska lärarna ange tänkbara förklaringar till skillnader och avvikelser i betygssättning. Av intervjuerna och inkomna dokument framgår att dessa frågor därefter ska diskuteras i de olika ämnesråden. Diskussionerna ska redovisas i ett protokoll som sedan ska delges rektorn. Rektorn uppger att han vid tiden för Skolinspektionens besök påbörjat arbetet med att sammanställa vad som framkommit i analyserna i ämnesråden. I huvudmannens svar på kommunicerat protokoll har rektorn dessutom bifogat skolans utvecklingsområden för läsåren 2022/23 och 2023/24 vilka bland annat innefattar att ta fram en policy

kring likvärdig bedömning i alla ämnen och tydligare rutiner för när och hur utvärdering, analys och uppföljning av likvärdig bedömning ska ske. Vidare framgår att uppdraget att upprätta externa kontakter för arbete med likvärdig bedömning ska förtydligas och att riktlinjer kring denna uppföljning ska tas fram.

Rektorns problematisering av ihållande avvikelser

Granskningen visar att rektorn inte problematiserar betygsavvikelserna. I intervjuer med rektorn och lärare framkommer att de före Skolinspektionens granskning inte identifierat de betygsavvikelser mellan nationella provbetyg och kursbetyg som framgår av nationell statistik. Nationell statistik visar att skolan över tid har haft avvikelser mellan nationella provbetyg och kursbetyg främst i engelska och matematik. I kursen engelska 6 åren 2015, 2017 och 2022 har exempelvis 30 procent eller fler av eleverna fått ett högre kursbetyg än resultat på de nationella proven. I kursen matematik 2B är motsvarande andel 40 procent eller högre för samtliga år mellan 2014 och 2019 förutom 2016 då 29 procent av eleverna fick ett högre kursbetyg. I kursen matematik 3B var andelen 84 procent år 2014, 77 procent år 2015 och 48 procent år 2018.

Som framgår ovan har det över tid saknats en uppföljning och analys av betygsavvikelser. Därför saknas också en strukturerad diskussion om vilka förklaringarna till dessa avvikelser mellan nationella provbetyg och kursbetyg kan vara och om de är motiverade eller inte. Rektorn uppger att han sammanställt lärarnas inrapporterade förklaringar till avvikelserna förra läsåret. Rektorns preliminära bedömning är att förklaringarna är rimliga, men säger samtidigt att han ännu inte hunnit diskutera dessa med ämnesledarna eller med lärargruppen som helhet. Lärarna bekräftar att rektorns preliminära återkoppling till dem är att deras analys är rimlig.

Lärarna uppger att resultat på nationella prov är viktiga att beakta vid betygssättningen, inte minst på grund av att proven har hög legitimitet hos eleverna. I intervjuer med lärare anförs dock flera omständigheter som gör att kursbetyget ibland avviker från provbetyget. Som exempel anges att vissa elever får stresspåslag vid provtillfället, att eleverna på provet i engelska inte får använda stavningskontroll och synonymordbok samt att de nationella proven i engelska inte heller tar hänsyn till om elever har svag läsförståelse. Andra förklaringar är att provet i svenska 3 inte testat alla delar i kursen, vilket ibland innebär att annat betygsunderlag motiverar ett högre betyg. Vidare framkommer i intervju med lärare att det i ämnet matematik finns en praxis som innebär att om en elev presterar på en högre betygsnivå på det nationella provet jämfört med vad eleven visat tidigare under kursen så får eleven det högre betyget. Detta gäller dock inte om det motsatta förhållandet gäller. Enligt lärarna innebär det att de nationella proven i praktiken är betygshöjande men sällan betygssänkande. Utöver dessa framkommer i intervju med lärare uppfattningen avvikelser är kopplade till enskilda lärare mer än till lärargruppen som

helhet. Det framkommer dock att detta inte har diskuterats och problematiserats på skolan.

Vidare framgår av intervjuer med rektorn och lärare samt inkomna dokument att flera elever inte skrev de nationella proven läsåret 2021/22. Exempelvis är det 26 av 113 elever i kursen matematik 3B och 65 av 293 elever i kursen svenska 3 som inte har ett provresultat. Enligt rektorn och lärarna är den huvudsakliga anledningen förmodligen att eleverna utifrån lärarnas betygsprognoser, som delges eleverna under kursen, uppfattat att de kommer att få höga betyg i kurserna och inte vill riskera att betyget sänks på grund av provresultatet. Lärarna uppger att de därför har bestämt att inte ge så precisa prognoser, och samtidigt kommer att informera om att elever som inte gör nationella proven kommer att få göra ett liknande prov vid ett senare tillfälle.

Av intervjuer med lärare och rektorn samt av dokument framgår vidare att det påbörjade arbetet med att följa upp, analysera och ta fram förklaringar till eventuella betygsavvikelser inte omfattar alla ämnen. I lärarintervjuer framkommer till exempel att rektorn inte har diskuterat och problematiserat betygssättningen med lärare i ämnena idrott och hälsa och naturkunskap. I intervjun framkommer också att de inte har tagit del av någon jämförelse mellan betygsnivån i de ämnen de undervisar i och andra ämnen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera betygssättningen för att identifiera eventuella betygsavvikelser. Rektorn behöver sedan fördjupa analysen och problematisera betygsavvikelserna, för att ta reda på om avvikelserna är motiverade eller inte.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte följer upp och utifrån skollagens intentioner diskuterar med lärarna hur de ska förhålla sig till, och särskilt beakta, de nationella provresultaten vid betygssättningen. Rektorn har inte heller givit några specifika förhållningsregler kring hur lärare i ämnen som inte har nationella prov ska säkerställa sin betygssättning. Det är exempelvis upp till varje enskild lärare att bestämma om Skolverkets bedömningsstöd ska användas i bedömningsarbetet eller inte. Rektorn har organiserat för att möjliggöra diskussioner på ämnesträffarna för att nå en samsyn vad gäller bedömning i förhållande till betygskriterierna, men inte styrt och skapat förutsättningar för lärarna att kalibrera sina betyg med riket. Rektorn kan i det sammanhanget ha anledning att diskutera betygens roll som urvalsmetod för högre studier, vilket är ett skäl till att nationell likvärdighet är av vikt vid betygssättningen.

Granskningen visar att rektorn vid Skolinspektionens besök har påbörjat ett arbete för att identifiera eventuella betygsavvikelser och sammanställa vilka förklaringar lärarna har till dessa avvikelser. Arbetet omfattar dock endast ett fåtal ämnen och fokuserar huvudsakligen på avvikelser mellan resultat på nationella prov och kursbetyg. De förklaringar till avvikelser som redovisats har inte problematiserats på systematisk nivå, men rektorns preliminära bedömning är att de är rimliga. För att rektorn ska kunna sätta in relevanta insatser utifrån betygsavvikelsena behöver rektorn i sin analys kritiskt granska lärarnas förklaringar, problematisera dem samt sätta dem i relation till de omständigheter som föreligger.

Av 3 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Enligt 15 kap. 25 a § skollagen ska, vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov, elevens resultat på det provet särskilt beaktas.

Enligt Skolverkets Allmänna råd för betyg och prövning behöver rektorn kunna analysera om det finns avvikelser mellan till exempel betyg och nationella provbetyg i olika undervisningsgrupper. Rektorn behöver också analysera betygsfördelningen mellan olika elevgrupper i ämnen där det inte finns nationella prov. Om avvikelser eller skillnader förekommer behöver rektorn undersöka om dessa är motiverade eller inte. Rektorn behöver vara särskilt uppmärksam på återkommande mönster.¹

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att tillsammans med sina lärare diskutera principerna för en rättvisande och likvärdig betygssättning i ämnen både med och utan nationella prov. Rektorn behöver också följa upp om det finns betygsavvikelser på gruppnivå på skolan som helhet, det vill säga i och mellan olika ämnen. Rektorn behöver vidare fördjupa sitt och lärarnas analysarbete vid konstaterade betygsavvikelser, vilket bland annat innefattar att problematisera och kritiskt granska de förklaringar till avvikelserna som lärare uppger. Förklaringarna behöver kopplas ihop med lärarnas arbetssätt vid betygssättningen, deras kompetens och förutsättningar eller kopplas till andra delar av skolans organisation och utmaningar.

¹ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2022:417) *Betyg och prövning*, s. 48.

Rektorns arbete med att se till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen

I detta område granskas rektorns arbete med att initiera relevanta och långsiktiga insatser samt rektorns ansvar för att insatserna är väl förankrade i organisationen.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn ser *i låg utsträckning* till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn inte har initierat några insatser som syftar till att utjämna betygsavvikelser. Därmed har det inte inom ramen för denna granskning varit möjligt att bedöma med vilken kvalitet rektorn tar ansvar för att sådana insatser är väl förankrade i organisationen.

Initiera relevanta och långsiktiga åtgärder

Granskningen visar att rektorn inte har initierat några insatser som syftar till att utjämna betygsavvikelser. Av samtliga intervjuer framgår att de insatser inom området betyg och bedömning som genomförts är generella och inte kopplade till de avvikelser som framgått eller de behov som har identifierats. Exempel på insatser som genomförts är att lärarna har fått ta del av och diskutera Skolverkets allmänna råd kopplade till bedömning och betygssättning. I och med att dessa insatser inte är kopplade till betygsavvikelser går det inte att bedöma om rektorn tar ansvar för att sådana insatser är väl förankrade i organisationen.

Som framgår ovan har rektorn dock för vissa ämnen initierat ett arbete i syfte att identifiera, analysera och problematisera eventuella betygsavvikelser.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att genomföra såväl kortsiktiga som långsiktiga insatser med tydlig koppling till skolans fördjupade analys.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn initierat några få insatser kopplade till betyg och bedömning. De insatser som genomförts är dock generella och syftar inte till att utjämna omotiverade betygsskillnader. För att främja rättvisande och likvärdiga betyg behöver rektorn se till att insatser genomförs utifrån de konstaterade avvikelserna.

Av 4 kap. 4 § skollagen framgår att planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen ska genomföras på skolenhetsnivå under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs. Enligt 4 kap. 5 § skollagen ska inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Av läroplanen framgår vidare att det är rektorn som ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.²

Enligt Skolverkets allmänna råd betyg och provning bör rektorn tillsammans med lärarna följa upp betyg inom skolenheten så att det vid behov blir möjligt att sätta in insatser som skapar förutsättningar för mer rättvisande och likvärdiga betyg. Utifrån vad uppföljningen av betygen och betygssättningen visar kan rektorn behöva sätta in olika insatser. Det kan handla om att se över hur arbetet med betygssättning är organiserat eller att vid behov säkerställa att lärare får kompetensutveckling så att betygen sätts i enlighet med författningarna. Det kan även handla om att säkerställa att lärare har fått möjlighet att samråda med andra lärare vid tveksamheter om hur en elevs resultat på ett nationellt prov särskilt har beaktats vid betygssättningen.³

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utifrån en mer fördjupad analys ser till att relevanta insatser genomförs i syfte att minska de konstaterade betygsavvikelserna över tid. För att insatserna ska få avsedd effekt behöver rektorn skapa delaktighet hos alla lärare och se till att insatser får genomslag i deras arbete. Rektorn behöver också formulera tydliga mål och förväntade effekter för de insatser som beslutats och sedan kontinuerligt följa upp dem.

² Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 rektorns ansvar

³ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2022:417) *Betyg och provning*, s. 48.

På Skolinspektionens vägnar

X Jenny Fahlman

Jenny Fahlman

Beslutsfattare

Signerat av: Jenny Fahlman

X Hans-Göran Arvidsson

Hans-Göran Arvidsson

Utredare

Signerat av: Hans-Göran Arvidsson

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredarna Ingrid Jacobsson och David Carvajal deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
[Rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasieskolan \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se)

Bilaga 1: Författningsstöd

Enligt skollagen **3 kap. 14 § skollagen** ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Enligt förarbetena till skollagen (**prop. 2009/10:165 s 229**) innebär detta ansvar att se till att skolans eller verksamhetens lärare dels är väl förtrogna med det regelverk som gäller, dels i övrigt får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

Enligt **4 kap. 3 § skollagen** ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Av **4 kap. 4 § skollagen** framgår att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Enligt **4 kap. 5 § skollagen** ska inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Av **15 kap. 25 a § skollagen** framgår att vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Proveresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

Lärare ska enligt gymnasieskolans läroplan (**Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper**) samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Rektorn ansvarar enligt läroplanen (**Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar**) för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Skolverkets Allmänna råd betyg och prövning (SKOLFS 2022:417) (obs ny, gäller från 1/7 2022 och ersätter det allmänna rådet om betyg och betygssättning)

Skolverkets Allmänna råd systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet (SKOLFS 2012:98)